

Studia i Materiały. Miscellanea Oeconomicae
Rok 19, Nr 1/2015
Wydział Zarządzania i Administracji
Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

**Globalizacja i regionalizacja we współczesnym świecie
– doświadczenia i wyzwania**

Jakub Kwaśny¹

KIERUNKI ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W ŚWIETLE NOWEJ PERSPEKTYWY FINANSOWEJ UNII EUROPEJSKIEJ

Wprowadzenie

Celem niniejszego artykułu jest próba oceny przyjętych przez władze województwa małopolskiego kierunków rozwoju oraz proponowanej alokacji funduszy prorozwojowych w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2015-2020. Ocena ta zostanie dokonana w oparciu o analizę literatury, danych statystycznych, raportu atrakcyjności inwestycyjnej województw i podregionów oraz doświadczenia minionych perspektyw finansowych europejskiej polityki spójności, które stały się podstawą debaty dotyczącej zmiany paradygmatu polityki regionalnej pod kątem jej celów, narzędzi, przedsięwzięć kluczowych oraz podmiotów współpracujących i jej geograficznego zasięgu². Ponadto polityka spójności realizowana przez Unię Europejską w ostatnich latach ewoluuje od modelu polityki redystrybucyjnej, skupiającej się na przekazywaniu środków regionom najmniej uprzywilejowanym, w kierunku polityki zorientowanej na wykorzystanie potencjałów endogenicznych i specyfik poszczególnych terytoriów³. Tak przeprowadzona jest punktem wyjścia do dalszych dyskusji na temat możliwości

¹ Mgr Jakub Kwaśny, asystent, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.

² Szerzej: I. Pietrzyk, *Polityka Regionalna Unii Europejskiej i regiony w państwach członkowskich*, PWN, Warszawa 2000, s. 16-61.

³ M. Słupińska, *Rozwój ukierunkowany terytorialnie w nowej polityce spójności. Spójność regionalna – polityka, mechanizmy, perspektywy*, Z. Przygodzki, M. Feltynowski (red.), Acta Universitatis Lodzianis, Folia Oeconomica nr 289, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013, s. 9.

wykorzystania specyfiki województwa małopolskiego przy określaniu kluczowych z punktu widzenia rozwoju zadań i priorytetów polityki władz samorządowych województwa.

1. Europejska polityka spójności w latach 2014-2020

Podstawą zmiany podejścia do polityki spójności stały się z jednej strony wyzwania Strategii Europa 2020 oraz Raport wykonany przez Barcę na zlecenie ówczesnej Komisarz ds. Polityki Regionalnej Hübner. Jak zauważa Pietrzyk wejście w życie *traktatu lizbońskiego* miało bezpośrednie znaczenie dla polityki spójności, która uzyskała w nim trzeci – terytorialny – wymiar stając się polityką spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej⁴. Nadanie polityce spójności wymiaru terytorialnego było jednym z czynników, które wpłynęły na rozwój koncepcji rozwoju ukierunkowanego terytorialnie – nowego kierunku w polityce spójności Unii Europejskiej, który jak zauważa M. Słupińska, opiera się na dorobku myśli naukowej w zakresie rozwoju regionalnego, koncentrującej się w ostatnich latach na analizie przestrzennego wymiaru procesów rozwoju regionalnego, między innymi na koncepcji rozwoju sieciowego, koncepcji regionu uczącego się czy nowej teorii wzrostu endogenicznego, które stanowią teoretyczną podstawę programowania i wdrażania polityki spójności UE⁵. Podstawową cechą rozwoju, jak zauważa A. Jewtuchowicz, jest jego „terytorialność”, to znaczy, że jest on zawsze związany z konkretną przestrzenią geograficzną, ekonomiczną i społeczną⁶. W przytoczonym wcześniej raporcie Barca wprost wyartykułował, że polityka oparta na miejscu lub zamiennie – ukierunkowana terytorialnie – jest najlepszym z możliwych sposobów, aby zmierzyć się z trwałym niewykorzystaniem potencjału i redukcją wykluczenia społecznego we wszystkich regionach Europy⁷. W pojęciu terytorium, rozwijanym w ostatnich latach w naukach ekonomicznych, zawiera się koncepcja organizacji, polityki, ekonomii, społeczeństwa a nawet wyobrażeń. Terytorium jest konstrukcją historyczną, która na drodze specyficznego rozwoju wyposażona została we własny potencjał techniczny oraz ludzki⁸. Pietrzyk zwraca uwagę na sieciowość relacji występujących na danym terytorium, definiując je jako obszar zamieszkiwany przez – posiadającą swą specyfikę – społeczność oraz funkcjonujące w jej łonie instytucje i podmioty, powiązane gęstymi sieciami wzajemnych relacji⁹. Rolą polityki spójności winno być zatem uruchomienie we-

⁴ I. Pietrzyk, *Polityka Regionalna...*, *op.cit.*, s. 149.

⁵ M. Słupińska, *Rozwój ukierunkowany...*, *op.cit.*, s. 10.

⁶ A. Jewtuchowicz, *Terytorium i jego rozwój w warunkach globalizacji*, Globalizacja i regionalizacja we współczesnym świecie, E. Molendowski (red.), Księga jubileuszowa dedykowana prof. I. Pietrzyk, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2012, s. 26.

⁷ F. Barca, *Program zreformowanej polityki spójności. Podejście osadzone mające na celu sprostanie wyzwaniom i oczekiwaniom, wobec których staje Unia Europejska*. Niezależne sprawozdanie przygotowane na zlecenie Danuty Hübner, komisarz UE ds. polityki regionalnej. Komisja Europejska, Bruksela 2009, s. 7.

⁸ A. Jewtuchowicz, *Terytorium...*, *op.cit.*, s. 63-66.

⁹ I. Pietrzyk, *Polityka Regionalna...*, *op.cit.*, s. 27.

wewnętrznych potencjałów, w tym innowacyjnych poprzez rozwój sieci wzajemnych interakcji pomiędzy różnymi aktorami, tj. władzami lokalnymi i regionalnymi, organizacjami społecznymi i gospodarczymi.

Podstawowym instrumentem, za pomocą którego regiony będą mogły wpływać na realizację polityki spójności są umowy partnerskie, które mają objąć cały okres programowania i całość alokacji dla danego państwa członkowskiego. Ich opracowanie zgodnie z art. 5 rozporządzenia dotyczącego partnerstwa i wielopoziomowego sprawowania rządów, muszą być sporządzane przy aktywnym udziale partnerów, tj. właściwych organów regionalnych, lokalnych, miejskich i innych władz publicznych, partnerów gospodarczych i społecznych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie¹⁰. W dążeniu do zmaksymalizowania efektów działań dla realizacji europejskich celów priorytetowych Komisja proponowała wzmocnienie programowania strategicznego poprzez listę celów tematycznych mających przyczynić się do realizacji unijnej strategii na rzecz wzrostu inteligentnego, trwałego i inkluzywnego:

1. Wzmocnienie badań, rozwoju technologicznego i innowacji,
2. Poprawa dostępu oraz wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych,
3. Wzmocnienie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury,
4. Wspieranie przejścia do gospodarki o niskiej emisji CO₂ we wszystkich sektorach,
5. Promowanie dostosowania do zmian klimatycznych oraz zapobieganie i zarządzanie ryzykiem,
6. Ochrona środowiska naturalnego i promocja racjonalnego wykorzystania zasobów,
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie wąskich gardeł w infrastrukturze najważniejszych połączeń sieciowych,
8. Promowanie zatrudnienia i wspieranie mobilności siły roboczej,
9. Promowanie włączenia społecznego i walka z ubóstwem,
10. Inwestowanie w edukację, kompetencje i kształcenie przez całe życie,
11. Wzmocnienie zdolności instytucjonalnych i skuteczności administracji publicznej¹¹.

Tak sformułowane priorytety stanowią istotny punkt odniesienia do planowania strategicznego na poziomie regionalnym. Pobudzanie wewnętrznych potencjałów w regionach, odbywać się może jedynie przy udziale wszystkich aktorów zaangażowanych w rozwój gospodarczy i społeczny na danym terytorium.

---

¹⁰ M. Słupińska, *Rozwój ukierunkowany...*, *op.cit.*, s. 15.

¹¹ I. Pietrzyk, *Reforma europejskiej polityki spójności na lata 2014-2020. Zrozumieć terytorium. Idea i praktyka*. A. Nowakowska (red.), Księga Jubileuszowa prof. dr hab. Aleksandry Jewtucho-wicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014, s. 161-162.

2. Charakterystyka województwa małopolskiego

Województwo małopolskie zajmuje powierzchnię 15.183 km², co stanowi 4,9% powierzchni Polski i daje jej 12 miejsce pod względem zajmowanego obszaru. Na jego terenie znajdują się 182 gminy, z czego 122 to gminy wiejskie, 46 gminy miejsko-wiejskie, a 14 to gminy miejskie. W 2013 r. w województwie małopolskim, według danych GUS zamieszkiwało 3360,6 tys. osób, co plasowało Małopolskę na 4 miejscu w kraju. Ludność zamieszkująca w miastach stanowiła 48,7%, podczas gdy średnia dla całego kraju wyniosła 60,4%¹². W porównaniu z 2000 r. liczba ludności zamieszkująca województwo wzrosła o 4,2%. Największy przyrost ludności notowały gminy i powiaty zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie większych miast, podczas gdy największy spadek liczby ludności notowały powiaty leżące na północy województwa oraz Kraków i Tarnów, tendencja ta utrzymała się do 2013 r., z wyjątkiem Krakowa, który w porównaniu do 2012 r. zanotował wzrost liczby ludności. Potwierdza to jednak ogólną tendencję wyludniania się miast na prawach powiatu, na rzecz ościennych gmin. Największy przyrost liczby ludności zanotował powiat wielicki.

Pod względem gospodarczym Małopolska zalicza się do grupy województw, które w znacznym stopniu przyczyniają się do generowania krajowego PKB. W 2012 r. województwo małopolskie wypracowało 7,4% PKB (w cenach bieżących), co daje piątą lokatę w kraju, za województwami: mazowiecki, śląskim, wielkopolskim i dolnośląskim¹³. Według analiz wytworzonego PKB w ujęciu podregionalnym, zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020, rolę centrum gospodarczego Małopolski pełni Kraków. Jest on jednocześnie jednym z ośrodków o największym potencjale rozwojowym w Polsce. Kraków koncentruje ok. 41% wartości PKB wytworzonego w województwie, co stanowi 3,1% wartości krajowej (daje to Krakowowi drugą, po Warszawie – 13,2%, lokatę w kraju). Małopolska podzielona jest dodatkowo na podregiony, zgodnie z klasyfikacją NUTS3, oprócz Krakowa są to: krakowski (który generuje 15,9% PKB w województwie), oświęcimski (16,6%), nowosądecki (16%) i tarnowski (10,1%)¹⁴.

Według prognoz zawartych w Strategii Rozwoju w perspektywie 2020 r. Małopolska osiągnie 60,1% średniego poziomu PKB per capita dla UE-27. Średnie roczne tempo wzrostu realnego PKB per capita w latach 2010-2020 wyniesie 3,1% i będzie się kształtować na poziomie zbliżonym do średniej prognozowanej na poziomie kraju¹⁵. Mimo, to na tle kraju Małopolska jawi się jako województwo,

¹² GUS, [online] *Ludność w województwie małopolskim w 2013 r.*, Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Krakowie, Kraków 2014, s. 7, www.krakow.stat.gov.pl, (22.08.2014).

¹³ GUS, [online] *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego w 2013 r.*, Urząd Statystyczny w Krakowie Maj 2014, s. 2, www.krakow.stat.gov.pl, (21.08.2014).

¹⁴ Województwo Małopolskie, [online] *Strategia rozwoju województwa małopolskiego 2011-2020*, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 r., s. 16, www.malopolskie.pl, (20.08.2014),

¹⁵ *Ibidem*, s. 18.

które wciąż stara się skracać dystans nie tyle do najsilniejszego Mazowsza, co do średnich wskaźników dla kraju. Przykładowo w 2013 r. współczynnik aktywności zawodowej, podobnie jak współczynnik zatrudnienia według BAEL były niższe niż na poziomie krajowym. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku średniego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw, które było niższe o ok. 330 zł od średniej w kraju. Z jednej strony pokazuje to niższy potencjał dochodowy mieszkańców Małopolski, z drugiej może stanowić zachętę dla potencjalnych inwestorów, dla których istotne znaczenie mają koszty pracy. Województwo małopolskie notuje również niższą niż przeciętną w kraju ilość podmiotów gospodarki narodowej, w tym spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Wyraźny dystans dzieli Małopolskę od średniej krajowej pod względem produktywności pracy oraz poziomu PKB per capita¹⁶. Jedynie poziom bezrobocia był niższy niż w kraju i w 2013 r. wyniósł 11,6% wobec 11,4% w 2012 r. Analiza wybranych wskaźników pokazuje, że Małopolska jest województwem o dużym potencjale, względnie atrakcyjnym dla potencjalnych osadników, które jednocześnie nadrabia wyraźny dystans jaki dzieli ją od części najsilniejszych województw. Ponadto jest województwem niejednorodnym, z wyraźnie zarysowaną gospodarczą przewagą Krakowa oraz powiatów zachodnich, w stosunku do południowo-wschodniej części województwa.

Tabela 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2013 r.

Wyszczególnienie	Polska	Małopolska
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ¹ w %	55,9	55,8
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w %	50,2	49,7
Stopa bezrobocia w %	13,4	11,6
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw	3837,20	3507,24
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	1057	1045
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności	21	13
PKB per capita w 2011 r. w zł.	39.665	34.107
Wartość dodana brutto na 1 pracującego w 2011 r. w zł.	96.262	82.163

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, ¹Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności prowadzone co kwartał przez GUS zgodnie z metodyką Międzynarodowej Organizacji Pracy.

Warto jednak odnotować, że w badaniu atrakcyjności inwestycyjnej województw i podregionów Polski, wykonanym przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Małopolska znalazła się w 2013 r. na czwartym miejscu w Polsce¹⁷. W badaniu brane były pod uwagę takie czynniki jak: dostępność transportowa,

¹⁶ Wytworzona wartość dodana brutto na jednego zatrudnionego w 2013 r. była niższa o ok. 14.000 zł od przeciętnej wartości wytworzonej w kraju, a PKB per capita o ponad 5.000 zł.

¹⁷ M. Nowicki, A. Hildebrandt, P. Susmarski, M. Tarkowski, M. Wandałowski, [online] *Atrakcyjność Inwestycyjna Województw i Podregionów Polski 2013*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2013, s. 7, www.ibngr.pl. (23.08.2014).

zasoby pracy (w tym koszty pracy), chłonność rynku zbytu, aktywność regionów wobec inwestorów, poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej, poziom rozwoju infrastruktury społecznej oraz poziom bezpieczeństwa publicznego¹⁸. W ujęciu podregionalnym w badaniu atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności przemysłowej, najwyższą lokatę uzyskały: podregion oświęcimski (miejsce 7) oraz podregion krakowski (miejsce 10)¹⁹. Biorąc pod uwagę, że w czołówce podregionów znajdują się: podregion katowicki (miejsce 1), rybnicki (miejsce 2) i bielski (miejsce 4) widać wyraźnie wpływ konurbacji górnośląskiej na zachodnie tereny Małopolski. Bliskość tych dwóch ośrodków metropolitalnych (Katowic i Krakowa) była jedną z przyczyn opracowania wspólnej strategii rozwoju Polski Południowej opracowanej przez władze województw: śląskiego i małopolskiego. Autorzy Raportu wśród mocnych stron podregionu oświęcimskiego wymieniają głównie ponadprzeciętne zasoby pracowników oraz wysoki odsetek absolwentów szkół zawodowych. W przypadku podregionu krakowskiego (badanie obejmowało również miasto Kraków) mocne strony to: duże zasoby wykwalifikowanej siły roboczej oraz absolwentów oraz duża ilość firm z udziałem kapitału zagranicznego, poziom infrastruktury gospodarczej i wysoka wydajność pracy w przemyśle. Do słabych stron zaliczono wysoki poziom wynagrodzeń oraz ponadprzeciętny poziom przestępczości²⁰. Poziom atrakcyjności podregionu tarnowskiego oceniony został jako przeciętny, a podregionu nowosądeckiego jako najniższy.

W przypadku atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności usługowej jedynie podregion krakowski (miejsce 4) został zakwalifikowany jako miejsce o najwyższej atrakcyjności, pozostałe podregiony Małopolski zostały sklasyfikowane jako przeciętnie atrakcyjne²¹. W przypadku działalności zaawansowanej technologicznie podregion krakowski z drugą po podregionie warszawskim lokatą w kraju został zakwalifikowany do najbardziej atrakcyjnych lokalizacji dla przedsiębiorstw tego typu. Podregiony tarnowski i oświęcimski zostały uznane za przeciętne pod tym względem, a podregion nowosądecki jako teren o niskiej atrakcyjności²². Analiza stanu obecnego pokazuje, że zróżnicowanie województwa jest bardzo wyraźne. O ile Kraków i podregion krakowski są terenami silnymi gospodarczo, o bardzo wyraźnie zarysowanej przewadze nad innymi częściami województwa, o tyle podregiony: tarnowski i nowosądecki wydają się mocno odstawać od zachodniej części województwa. Daje to pewne sugestie w stosunku do prowadzonej polityki rozwoju. Z jednej strony Kraków jako centrum innowacyjności i działalności usługowej stanowi wyraźną wartość dodaną województwa oraz podregion oświęcimski, atrakcyjny dla działalności przemysłowej, którego mocną stroną jest bliskość konurbacji górnośląskiej oraz posiadane zasoby pracy – stanowią bieguny rozwoju województwa. Z drugiej strony podregion tarnowski sklasyfikowany jako przeciętny i zupełnie peryferyjny podregion nowosądecki

---

¹⁸ *Ibidem*, s. 12.

¹⁹ *Ibidem*, s. 20.

²⁰ *Ibidem*, s. 25.

²¹ *Ibidem*, s. 27.

²² *Ibidem*, s. 34.

o wyraźnie niższym poziomie atrakcyjności inwestycyjnej – stanowią obszary wymagające istotnego wsparcia.

3. Główne założenia strategii rozwoju Małopolski

Tabela 2. Cele Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020.

Obszar	Cele strategiczne
1. Gospodarka Wiedzy i Aktywności	1.1. Rozwój kapitału intelektualnego 1.2. Budowa infrastruktury regionu wiedzy 1.3. Kompleksowe wsparcie nowoczesnych technologii 1.4. Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia 1.5. Wzmocnienie i promocja przedsiębiorczości
2. Dziedzictwo i Przemysły Czasu Wolnego	2.1. Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej 2.2. Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego 2.3. Kształcenie kadr dla rozwoju i obsługi przemysłów czasu wolnego 2.4. Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego
3. Infrastruktura Dla Dostępności Komunikacyjnej	3.1. Kraków nowoczesnym węzłem międzynarodowej sieci transportowej 3.2. Wykreowanie subregionalnych węzłów transportowych 3.3. Zwiększenie dostępności transportowej obszarów o najniższej dostępności w regionie 3.4. Wsparcie instrumentów zarządzania zintegrowanymi systemami transportu 3.5. Rozwój infrastruktury dla społeczeństwa informacyjnego
4. Krakowski Obszar Metropolitalny i Inne Subregiony	4.1. Rozwój Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego 4.2. Rozwój subregionu tarnowskiego 4.3. Rozwój subregionu sądeckiego 4.4. Rozwój subregionu podhalańskiego 4.5. Rozwój Małopolski Zachodniej
5. Rozwój Miast i Terenów Wiejskich	5.1. Rozwój funkcji lokalnych centów usług publicznych 5.2. Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich 5.3. Funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym
6. Bezpieczeństwo Ekologiczne, Zdrowotne i Społeczne	6.1. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski 6.2. Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego: profilaktyka i ochrona zdrowia 6.3. Poprawa bezpieczeństwa społecznego: integrująca polityka społeczna 6.4. Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym
7. Zarządzanie Rozwojem Województwa	7.1. Sprawny system zarządzania strategicznego województwem 7.2. Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmacnianie kapitału społecznego 7.3. Rozwój współpracy terytorialnej 7.4. Budowa i promocja marki Małopolska na arenie krajowej oraz międzynarodowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020.

Strategia rozwoju województwa małopolskiego została oparta na siedmiu głównych obszarach: 1) gospodarka wiedzy i aktywności; 2) dziedzictwo i przemysły czasu wolnego; 3) infrastruktura dla dostępności komunikacyjnej; 4) krakowski obszar metropolitalny i inne subregiony; 5) rozwój miast i terenów wiejskich; 6) bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne; 7) zarządzanie roz-

wojem województwa²³. Realizacja zadań w tych siedmiu obszarach ma posłużyć realizacji celu głównego jaki został założony w Strategii czyli *efektywnego wykorzystania potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim*²⁴. W siedmiu głównych obszarach zawarto również cele strategiczne, zostały one przedstawione w tabeli 2.

W Strategii wyodrębniono ponadto wykaz tzw. zadań strategicznych, co jest odstępstwem od reguły zgodnie z którą zadania o charakterze projektów powinny być elementem procesu programowania operacyjnego, nie zaś planowania strategicznego. Autorzy Strategii tego rodzaju odstępstwo tłumaczą potrzebą wskazania kluczowych mierników projektowych; wprowadzenia koncentracji, konkretyzacji oraz selektywnego charakteru Strategii; wsparcia procesu przygotowania i negocjowania kontraktu terytorialnego dla Małopolski oraz tym, że wszystkie jej elementy były wynikiem szerokich konsultacji społecznych, eksperckich i politycznych²⁵.

Strategia Rozwoju Polski Południowej

Dotychczasowe relacje województw małopolskiego i śląskiego oparte były w głównej mierze na rywalizacji i konkurowaniu, a skala współdziałania była ograniczona. Analiza relacji tych dwóch województw wykazała jednak, że najważniejszym potencjalnym partnerem województwa śląskiego jest Małopolska, a dla Małopolski właśnie Śląsk. Dlatego na wspólnym posiedzeniu Sejmików tych dwóch województw 1 października 2010 r. podjęto uchwałę w sprawie zacieśnienia współpracy pomiędzy samorządami obu regionów, w celu uzyskania wyjątkowych synergii rozwojowych, korzystnych nie tylko dla tych dwóch województw, ale także dla całego kraju. Za kluczową uznano współpracę w takich dziedzinach jak: kapitał ludzki, gospodarka i sektor badawczo-rozwojowy, turystyka i kultura, system komunikacyjny oraz ochrona środowiska²⁶.

Podstawą współpracy makroregionalnej województw małopolskiego i śląskiego są zarówno wnioski z Piątego raportu na temat spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Komisji Europejskiej oraz Strategia Europa 2020, które sugerują określanie wyzwań przekraczające granice administracyjne, takich które wymagają koordynacji pomiędzy sektorami, jurysdykcjami i państwami²⁷. Wprowadzenie trzeciego wymiaru – spójności terytorialnej pociąga za sobą konieczność uwzględnienia w nowych programach operacyjnych roli miast, obszarów funkcjonalnych, obszarów borykających się z konkretnymi problemami geograficznymi i demograficznymi

---

²³ Województwo Małopolskie, [online] *Strategia rozwoju województwa małopolskiego 2011-2020*, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 r., s. 86, www.malopolskie.pl, (20.08.2014),

²⁴ *Ibidem*, s. 83.

²⁵ *Strategia dla Rozwoju Polski Południowej w Obszarze Województw Małopolskiego i Śląskiego do roku 2020* (2013), s. 176, [online] www.malopolskie.pl, (23.08.2014).

²⁶ *Ibidem*, s. 3.

²⁷ *Ibidem*, s. 4.

mi, jak również strategii makroregionalnych²⁸. Opracowana przez samorzady obu województw Strategia jest inicjatywą oddolną i wyrazem woli współpracy obydwu regionów na rzecz wspólnego rozwoju. Jej założenia zgodne są z przyjętymi wytycznymi Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 przyjętej przez Radę Ministrów 13 lipca 2010 r. oraz Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polska 2030 z 13 grudnia 2011 r. W obu tych dokumentach zawarte zostały aktualne trendy związane z terytorialnym wymiarem polityki rozwoju realizowanym poprzez wyznaczanie obszarów funkcjonalno-przestrzennych, przekraczających podziały administracyjne, związanych z procesami gospodarczymi, społecznymi i przyrodniczymi celem efektywniejszego wykorzystania endogenicznych czynników rozwoju²⁹.

Tabela 3. Cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Polski Południowej.

Cele	Kierunki działań
1. Europol śląsko-krakowski obszarem koncentracji innowacyjności i kreatywności, wyznaczającym trendy rozwojowe i wpisującym się w sieć najdynamiczniej rozwijających się metropolii europejskich.	1.1. Wykorzystanie potencjałów uczelni oraz jednostek badawczo-rozwojowych na rzecz wykreowania silnego i rozpoznawalnego centrum naukowego. 1.2. Wykreowanie i wspieranie inteligentnych specjalizacji regionalnych gospodarek w oparciu o potencjał obydwu aglomeracji miejskich. 1.3. Tworzenie dynamicznego ośrodka kultury rozpoznawalnego wśród metropolii europejskich. 1.4. Tworzenie struktur, pozwalających na efektywny transfer zasobów.
2. Polska Południowa przestrzenia partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystania możliwości rozwojowych.	2.1. Współpraca podmiotów nakierowana na rozwijanie kapitału ludzkiego makroregionu. 2.2. Wspólne tworzenie sieciowych produktów łączących podmioty i obszary makroregionu. 2.3. Infrastrukturalne integrowanie przestrzeni województw. 2.4. Rozwijanie współpracy w zakresie ochrony środowiska i zabezpieczenia przed sytuacjami kryzysowymi.
3. Polska Południowa miejscem przyciągającym ludzi, podmioty i inicjatywy wzmacniające potencjały makroregionu.	3.1. Tworzenie pakietowych produktów turystycznych wykorzystujących potencjał obydwu województw. 3.2. Przyciąganie i organizacja wydarzeń o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. 3.3. Kreowanie oferty inwestycyjnej. 3.4. Lobbying na rzecz makroregionu.

Źródło: Strategia dla Rozwoju Polski Południowej... *op.cit.* s. 20.

²⁸ Komisja Europejska [online] *Wnioski z piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej: przyszłość polityki spójności*, COM (2010) 642/3, s. 8, www.ec.europa.eu, (21.08.2014).

²⁹ Strategia dla Rozwoju Polski Południowej..., *op.cit.*, s. 4.

W Strategii Rozwoju Polski Południowej zawarto pięć obszarów w ramach których rozwijana będzie współpraca małopolsko-śląska, są to: 1) integracja przestrzeni województw; 2) współpraca metropolitalna; 3) podwyższanie konkurencyjności gospodarki województw; 4) rozwijanie kapitału ludzkiego; 5) promocja Polski Południowej³⁰. Cel nadrzędny Strategii brzmi: *Polska Południowa nowoczesnym i atrakcyjnym regionem Europy*. Określone zostały także trzy cele strategiczne i kierunki działań zmierzające do ich osiągnięcia, zostały one przedstawione w tabeli 3.

4. Programy strategiczne w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej

Samorząd województwa małopolskiego przygotowuje dziesięć programów strategicznych, które mają służyć realizacji zawartych w Strategii Rozwoju celów, będą one tym samym najważniejszym narzędziem zarządzania rozwojem regionu. W marcu 2013 r. zarząd województwa przyjął projekty dziewięciu programów: Kapitał Intelktualny i Rynek Pracy, Regionalna Strategia Innowacji, Dziedzictwo i Przemysł Czasu Wolnego, Transport i Komunikacja, Obszary Wiejskie, Ochrona Środowiska wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, Ochrona Zdrowia, Włączenie Społeczne, Marketing Terytorialny. Szczególne miejsce wśród wszystkich dokumentów strategicznych województwa będzie miał Subregionalny Program Rozwoju 2014-2020 (SPR), ma on za zadanie wskazać politykę rozwoju dla każdego z pięciu obszarów funkcjonalnych województwa. Ze względu na mnogość działań zawartych we wszystkich programach strategicznych, bardziej szczegółowo zostaną przedstawione tylko te programy, które zdaniem autora będą miały największy wpływ na rozwój gospodarczy regionu i poprawę konkurencyjności województwa małopolskiego.

Program Strategiczny Kapitał Intelktualny i Rynek Pracy

Program Strategiczny Kapitał Intelktualny i Rynek Pracy ma na celu wsparcie efektywnej polityki zatrudnieniowej w Małopolsce, poprzez działania w obszarze rynku pracy i edukacji. Celem głównym Programu jest rozwój kapitału intelektualnego i podniesienie poziomu aktywności zawodowej mieszkańców Małopolski. Oparty został na pięciu priorytetach, z których każdy podzielony została na działania operacyjne:

- Wdrożenie mechanizmów odkrywania, kształtowania i wspierania talentów; wśród działań w ramach tego priorytetu wymienić warto wsparcie stypendialne dla uczniów i studentów, inkubator kreatywności artystycznej czy Małopolskie Centrum Nauki. Na ten cel szacuje się nakłady w wysokości: 907 142 900 zł;
- Poprawa jakości i efektywności kształcenia zawodowego, zakłada utworzenie centrów aktywności zawodowej, przewidywane nakłady to 257 mln zł;

---

³⁰ *Ibidem*, s. 17.

- Wsparcie mieszkańców Małopolski w planowaniu ścieżki rozwoju edukacyjno-zawodowego na każdym etapie życia, który zakłada utworzenie centrów informacji i planowania kariery zawodowej w każdym regionie oraz Festiwal Zawodów, łączny koszt to 67 mln zł;
- Rozwój mechanizmów uczenia się przez całe życie, wśród działań zakłada się między innymi wsparcie kadr małych i średnich przedsiębiorstw (192 mln zł.), całość priorytetu szacuje się na 338 420 tys. zł;
- Wsparcie zatrudnienia, w ramach którego planuje się wydać 1 464 mln zł.

Całkowita przewidywana wartość zadań zrealizowanych w ramach tego programu strategicznego ma wynieść ponad 3 mld zł, środki pochodzić będą zarówno z funduszy europejskich, środków własnych województwa, partnerów poszczególnych działań (organizacji pozarządowych, firm i instytucji, jednostek samorządu terytorialnego) czy Funduszu Pracy³¹.

Program Strategiczny Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020 jest kolejnym dokumentem operacyjnym dla Strategii Rozwoju Województwa, w której to budowa gospodarki opartej na wiedzy zajmuje kluczowe miejsce. W Programie Strategicznym zawarto cele i kierunki rozwoju innowacyjnej gospodarki województwa małopolskiego, które w głównej mierze realizowane będą ze środków europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. W Programie znajdują się również zadania, których realizacja będzie wykraczała poza kontrakt terytorialny dla województwa, a dla których możliwe będzie pozyskiwanie funduszy z innych programów oraz budżetu własnego województwa i partnerów realizujących projekty, w tym przede wszystkim źródeł prywatnych. Program został oparty na trzech priorytetach, których szacunkowy koszt realizacji przekroczy 9 mld zł³². Program ten zakłada też zaangażowanie w jego realizację nie tylko jednostek samorządu terytorialnego, ale również jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu i przedsiębiorstw. Zakłada się stworzenie lub dokapitalizowanie już istniejących inkubatorów przedsiębiorczości, kontynuację działań pożyczkowych i poręczeniowych dla działalności innowacyjnych, wzmocnienie infrastruktury badawczej jednostek naukowych, rozwój klastrów, rozwój e-usług administracji publicznej, a także utworzenie Centrum Kreatywno-

³¹ Województwo Małopolskie, [online] *Program Strategiczny Kapitał Intelktualny i Rynek Pracy*, 2013, www.malopolskie.pl, (27.08.2014).

³² Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy, w ramach którego planuje się stworzenie systemu zachęt dla rozwoju przedsiębiorczości, wzmocnienie potencjału instytucjonalnego małopolskiego systemu innowacji. Na te działania planuje się przeznaczyć 3 539 mln zł; Kreowanie popytu na innowacje, w ramach którego planuje się podniesienie innowacyjności, konkurencyjności i kooperacji przedsiębiorstw. Szacunkowe nakłady 4 262 mln zł; Rozwój społeczeństwa informacyjnego, który zakłada rozwój małopolskiej sieci szerokopasmowej, rozwój e-usług oraz interoperacyjnych platform cyfrowych. Koszt priorytetu ma wynieść ok. 1 466 mln zł.

ści i Dizajnu³³, którego jednym z operatorów będzie Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie³⁴.

Program Strategiczny Transport i Komunikacja

Program Strategiczny Transport i Komunikacja zawiera cele, kierunki rozwoju oraz kluczowe projekty w dziedzinie transportu. W dokumencie zawarto analizę stanu obecnego systemu transportowego Małopolski w odniesieniu do poszczególnych gałęzi transportu oraz plany finansowe określające poziom niezbędnych funduszy do osiągnięcia zaplanowanych przedsięwzięć w perspektywie 2020 r. Pierwszy (z czterech) priorytet Programu jest związany ze stolicą województwa widzianą jako nowoczesny węzeł międzynarodowej sieci transportowej. W ramach tego priorytetu wyróżniono pięć działań, wśród których znalazły się inwestycje, którym nadano status specjalnego znaczenia. Jako „przedsięwzięcie flagowe” określono działanie pod nazwą „Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice – największym regionalnym lotniskiem w kraju” (Działanie 1.2.), w ramach którego planuje się szereg inwestycji na łączną kwotę 1,354 mld. zł. Kolejnymi przedsięwzięciami flagowymi jest stworzenie Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej na co szacuje się przeznaczyć blisko 1 mld zł (Działanie 1.4.) oraz budowa północnej obwodnicy Krakowa, która ma pochłonąć 1,8 mld. zł (w ramach Działania 1.3. Usprawnienie połączeń w korytarzu północ-południe w sieci wspomagającej sieć TEN-T). Jako „przedsięwzięcie ważne” określono budowę linii kolejowej Kraków-Zakopane/Muszyna wraz z rewitalizacją linii w kierunku Nowego Sącza i Zakopanego. Szacowany koszt to 6 mld zł (Działanie 1.1.). Ostatnią grupą działań w ramach tego priorytetu jest rozwój transportu publicznego w Krakowie i aglomeracji krakowskiej, na co planuje się przeznaczyć blisko 1,3 mld. zł. Łączne planowane wydatki w ramach priorytetu pierwszego wyniosą ponad 20 mld. zł.

Kolejne priorytety zakładają wykreowanie subregionalnych węzłów transportowych, eliminację barier przestrzennych w wyborze miejsca nauki, pracy oraz zamieszkania, a także poprawę terytorialnych standardów dostępności do usług publicznych. Główne węzły transportowe o charakterze subregionalnym zostały określone w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 i są to: Tarnów, Nowy Sącz, Nowy Targ oraz Oświęcim. Główne zadania tego priorytetu to budowa dróg rozprowadzających ruch z autostrady A4 oraz wsparcie budowy obwodnic w ciągach dróg krajowych. W Programie zapisano również wspieranie działań w zakresie realizacji lotnisk lokalnych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego w Nowym Sączu, Nowym Targu i Pobiedzku (powiat krakowski) oraz centrów logistyczno-przeładunkowych. Ponadto przewiduje się

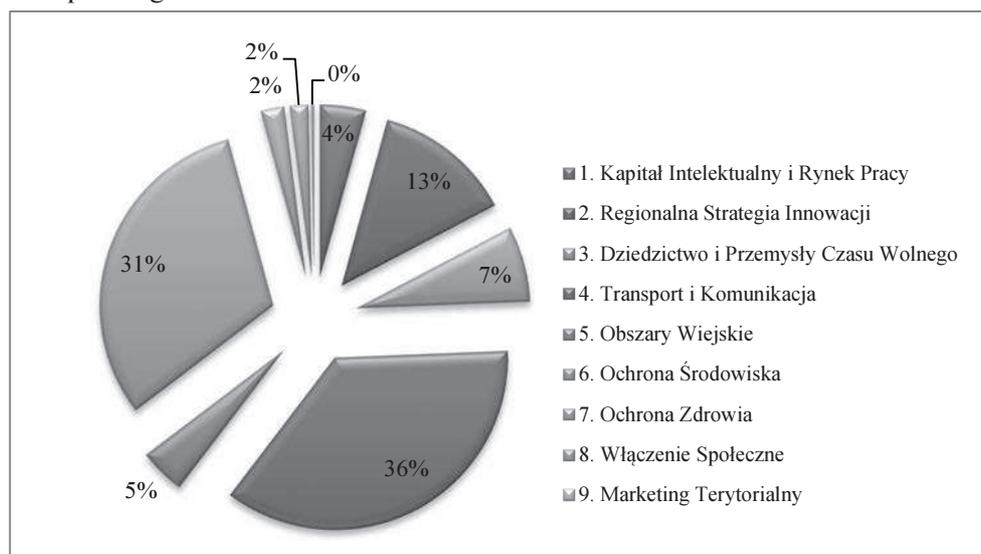
---

³³ Wyraz dizajn nie występuje w słownikach języka polskiego i jest spolszczeniem angielskiego określenia design. Znacznie częściej, również w polskiej literaturze (oraz w słownikach) można spotkać wersję design, która należy do internacjonalizmów. Najbliższym polskim odpowiednikiem jest wyraz „wzornictwo”. W tekście zachowano jednak wersję pochodzącą z dokumentów źródłowych.

³⁴ Województwo Małopolskie, [online] *Program Strategiczny Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020*, 2013, www.malopolskie.pl, (23.08.2014).

zakup taboru kolejowego na potrzeby połączeń regionalnych i międzywojewódzkich oraz taboru tramwajowego dla Krakowa. Całkowite nakłady w ramach tego programu strategicznego szacuje się na przeszło 25 mld. zł.

Wykres 3. Alokacja środków w ramach programów strategicznych województwa małopolskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Wnioski końcowe

Przyjęte przez władze województwa małopolskiego dokumenty strategiczne wyznaczają kierunki dalszego rozwoju oraz zadania priorytetowe do realizacji w latach 2014-2020. Liczne opracowania i dokumenty o charakterze strategicznym zawierają szereg powiązań z priorytetami Strategii Europa 2020. Charakter oraz tryb opracowywania tychże dokumentów mimo, że zawiera w sobie element konsultacji i porozumienia z licznym gronem partnerów, w tym samorządów terytorialnych, nie ma charakteru umowy partnerskiej z grupą beneficjentów, lecz nadal, jak obowiązywało to w latach 2007-2013 jest bliższy tworzeniu programów i założeń na szczeblu wojewódzkim. Dokumenty te stanowią podwaliny do opracowania małopolskiego programu operacyjnego i podziału unijnej pomocy na terenie województwa. Małopolska, o czym świadczy planowana alokacja zasobów finansowych, nadal jest regionem w którym kładzie się nacisk na infrastrukturę transportową (drogową oraz kolejową) oraz działania w zakresie ochrony środowiska³⁵,

³⁵ Znaczącą pozycję wśród wszystkich programów strategicznych zajmuje program „Ochrona Środowiska”, którego realizacja ma pochłonąć ponad 22 mld zł. Najbardziej kosztownym zadaniem

a obszary te wymagają największego wsparcia. Analiza powyższych dokumentów rodzi jednak wnioski, że to co powinno stać się najważniejszym elementem działań rozwojowych – czyli rozwój gospodarczy, innowacje i pobudzanie konkurencyjności wśród przedsiębiorstw jest na drugim planie. Aktywność innowacyjna i zaawansowana technologicznie w Małopolsce ogranicza się w dużej mierze do Krakowa i Aglomeracji Krakowskiej, co dobitnie pokazuje wykonany przez IBnGR raport dotyczący atrakcyjności inwestycyjnej województw i podregionów. W świetle analizowanych dokumentów oraz danych zauważyć można również znaczącą dominację Krakowa i regionu krakowskiego w realizacji inwestycji mających charakter innowacyjny. Uzasadnia to skorzystanie w przypadku Krakowa z nowego mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, ale również pokazuje konieczność zainspirowania innych subregionów do tworzenia platform współpracy w ramach ZIT. Niestety w toku przygotowania dokumentów strategicznych jedynym mechanizmem planowania rozwoju subregionalnego jest SPR. Istotnym błędem władz województwa małopolskiego w nowym podejściu jest brak działań zmierzających do stworzenia w pozostałych subregionach platform współpracy wykraczających poza granice konkretnych jednostek samorządu terytorialnego, które mogłyby, tak jak w przypadku Krakowa, być przyczynkiem do stworzenia pakietu zintegrowanych inwestycji terytorialnych w pozostałych subregionach, które koncentrowałyby się na problematycznych dla rozwoju tychże terenów kwestiach innowacji i działalności zaawansowanych technologicznie.

Bibliografia:

1. Barca F., *Program zreformowanej polityki spójności. Podejście osadzone mające na celu sprostanie wyzwaniom i oczekiwaniom, wobec których staje Unia Europejska*. Niezależne sprawozdanie przygotowane na zlecenie Danuty Hübner, komisarz UE ds. polityki regionalnej. Komisja Europejska, Bruksela 2009.
2. GUS, [online] *Ludność w województwie małopolskim w 2013 r.*, Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Krakowie, Kraków 2014, www.krakow.stat.gov.pl, (22.08.2014).
3. GUS, [online] *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego w 2013 r.*, Urząd Statystyczny w Krakowie, maj 2014, www.krakow.stat.gov.pl, (21.08.2014).
4. Jewtuchowicz A., *Terytorium i współczesne dylematy jego rozwoju*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. Łódź 2005.
5. Jewtuchowicz A., *Terytorium i jego rozwój w warunkach globalizacji*, [w:] *Globalizacja i regionalizacja we współczesnym świecie*, E. Molendowski (red.), Księga jubileu-

---

w ramach tego programu jest „zwiększenie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego w tym realizacja programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”, na którego realizację przewidziano blisko 9 mld. zł. Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza z systemów indywidualnego ogrzewania mieszkań ma pochłonąć blisko 3,5 mld zł. Istotnym elementem programu będzie również realizacja zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (budowa instalacji termicznego przetwarzania odpadów w Tarnowie, Gorlicach, Oświęcimiu, Chrzanowie i Krakowie).

- szowa dedykowana prof. I. Pietrzyk, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2012.
6. Komisja Europejska, [online] *Polityka regionalna jako czynnik przyczyniający się do inteligentnego rozwoju w ramach strategii Europa 2020*, Komunikat Komisji Europejskiej COM (2010) 553, www.ec.europa.eu, (13.07.2014).
  7. Komisja Europejska [online] *Wnioski z piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej: przyszłość polityki spójności*, COM (2010) 642/3, www.ec.europa.eu, (21.08.2014).
  8. Nowicki M., Hildebrandt A., Susmarski P., Tarkowski M., Wandałowski M., [online] *Atrakcyjność Inwestycyjna Województw i Podregionów Polski 2013*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2013, www.ibngr.pl, (23.08.2014).
  9. Pietrzyk I., *Polityka Regionalna Unii Europejskiej i regiony w państwach członkowskich*, PWN, Warszawa 2000.
  10. Pietrzyk I., *Reforma europejskiej polityki spójności na lata 2014-2020*, [w:] *Zrozumieć terytorium. Idea i praktyka*. A. Nowakowska (red.), Księga Jubileuszowa prof. dr hab. Aleksandry Jewtuchowicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014.
  11. Słupińska M., *Rozwój ukierunkowany terytorialnie w nowej polityce spójności*. Spójność regionalna – polityka, mechanizmy, perspektywy, Z. Przygodzki, M. Feltyński (red.), Acta Universitatis Lodzianae, Folia Oeconomica nr 289, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013.
  12. *Strategia dla Rozwoju Polski Południowej w Obszarze Województw Małopolskiego i Śląskiego do roku 2020*, 2013. [online] www.malopolskie.pl, (23.08.2014).
  13. Województwo Małopolskie, [online] *Strategia rozwoju województwa małopolskiego 2011-2020*, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/183/11 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 26 września 2011 r., www.malopolskie.pl, (20.08.2014).
  14. Województwo Małopolskie, [online] *Program Strategiczny Kapitał Intelktualny i Rynek Pracy*, 2013, www.malopolskie.pl, (27.08.2014).
  15. Województwo Małopolskie, [online] *Program Strategiczny Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2014-2020*, 2013, www.malopolskie.pl, (23.08.2014).
  16. Województwo Małopolskie, *Subregionalny Program Rozwoju 2014-2020, Założenia*. Załącznik na 1 do Uchwały nr 1077/12 ZWM z dn. 31 sierpnia 2012 r., 2013.
  17. Województwo Małopolskie, [online] Informacja Prasowa: Kontrakt terytorialny dla Województwa Małopolskiego – lista projektów, 2014, www.malopolskie.pl (16.11.2014 r.).
  18. Województwo Małopolskie, Uchwała nr 911/14 ZW Małopolskiego z dnia 26 sierpnia 2014 r, załącznik nr 1, 2014.
  19. Województwo Małopolskie [online] *Małopolskie Obserwatorium Polityki Regionalnej, 10. Raport Roczny*, 2014, www.malopolskie.pl, (16.11.2014).

Abstrakt:

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie w sposób syntetyczny strategicznych kierunków rozwoju województwa małopolskiego, w świetle zmian podejścia do polityki regionalnej na szczeblu europejskim. W artykule przedstawiona została aktualna sytuacja gospodarcza województwa oraz jego atrakcyjności inwestycyjna w podziale na podregiony. Jest to swoisty punkt wyjścia do oceny planowanych działań zawartych w aktualnie dyskutowanych programach strategicznych samorządu województwa małopolskiego. Ich realizacja zgodnie z założeniami

Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020 ma pobudzić jego rozwój i przyczynić się do realizacji założeń Strategii Europa 2020.

Directions of development of the Malopolska Voivodeship in the light of the new European Financial Framework

The aim of this article is to present strategic directions for the development of Malopolska Voivodeship, in the light of changes in the approach to regional policy at the European level. The article presents the current economic situation in the region and its investment attractiveness broken down into sub-regions. It might be considered a starting point for the evaluation of the planned activities contained in the currently discussed strategic programs of Malopolska Voivodeship. Their implementation in line with the Malopolska Region Development Strategy 2011-2020 aims to encourage its development and contribute to the objectives of the Europe 2020 Strategy.

Jakub Kwaśny, M.Sc., Cracow University of Economics.